

SANDEFJORD
KOMMUNE

TILTAKSSTRETEGIER FOR NÆRINGS- OG MILJØTILTAK I SKOGBRUKET (NMSK) I SANDEFJORD KOMMUNE 2020-2022

Innhold

Innledning	2
Bakgrunn for strategiarbeidet	2
Erfaringer fra perioden 2014-2019	3
Utfordringer for skogbruket i sandefjord kommune	4
Foryngelse	4
Ungskogpleie	4
Landbruksveier	4
Strategiprosessen	5
Målsetninger, tiltak og virkemiddelbruk 2020-2022	5
Målsetting	5
Tiltak og virkemiddelbruk	5
Tilskudd til skogkultur	6
Tilskudd til vegbygging	7

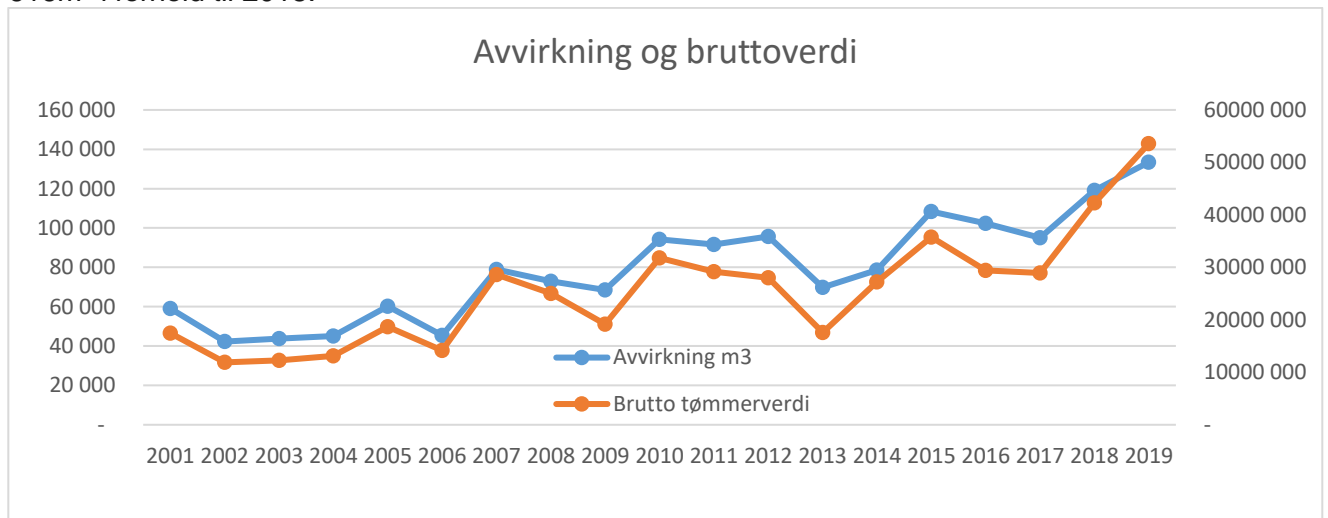

INNLEDNING

Sandefjord kommune har et produktivskogareal på 220 000 dekar, tilvarende 0,3 % av det produktive skogarealet i Norge.

Sandefjord kommune har relativt mange små og få store skogeiendommer. Et karakteristisk trekk er at stor del av skogen er eid av enkeltpersoner. En stor del av skogarealet er knyttet til eiendommer som samtidig har jordbruksareal. Jord- og skogbrukere er i stor utstrekning også sysselsatt utenom bruket.

I 2019 ble ny rekordavvirkningsnivå nådd, hele 133 412 m³ er avvirket. Det er en økning på 27 616 m³ i forhold til 2018.

Det høye avvirkningen har ført til økning av innestående skogfond fra 46,3 millioner i 2018 til 52,4 millioner kroner i 2019. I 2020 ligger innestående skogfond på 59,4 millioner kroner, tabell 3. Dette betyr at investeringsnivået i skogen bør økes og omløpstiden på midlene bør forkortes. Omløpstiden på bruk av skogfond i Sandefjord kommune ligger på ca. 5 år.

Eiendomsstørrelse	Saldo (kr)	Antall skogeiere levert tømmer(2019)	Antall skogeiendommer	Gjennomsnittlig kvantumleveranse (%) 1998-2019
10 - 99 DA	3 686 123	23	345	9%
100 - 249 DA	6 590 560	43	251	22%
250 - 499 DA	6 398 515	39	126	22%
500 - 999 DA	5 602 213	31	70	23%
1.000 - 1.999 DA	3 274 751	13	25	12%
2.000 - 4.999 DA	164 587	1	2	1%
STØRRE ENN 20.000	3 713 792	1	1	6%

Bakgrunn for strategiarbeidet

Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK - forskriften) § 3, andre ledd er tydelig: Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritert ering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Fylkesmannen, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt.

Fra 2020 er kommunenes vedtaksmyndighet etter forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket utvidet til gjelde alle forskriftens formål. Dvs. tilskudd til vegbygging (§ 5) og tilskudd til drift med taubane, hest o. a. (§ 7) er overført til kommunene.

Dette medfører også at kommunene har ansvar for å fastsette retningslinjer for forvaltningen av

midlene.

Erfaringer fra perioden 2014-2019

Kommunen har hatt ansvaret for NMSK - tilskuddene til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak. I løpet av perioden har kommunen etablert ett tett samarbeid om prioriteringen av disse midlene. Kommunen har hatt de samme prioriteringene og tilskuddssatsene, og midlene har blitt disponert der det har vært behov.

Når det gjelder skogkultur har prioriteringen vært tilskudd til ungskogpleie. Det ble også gitt tilskudd grøfting frem til 2019.

Tilskuddssatsene har variert noe omkring 40 % til ungskogpleie og 10-20 % til grøfting.

Tiltak	3804 Sandefjord			
	2017	2018	2019	2020
002 - Suppleringsgrøfting	20	15	10	0
003 - Grøfte-/bekkerensk	20	15	10	0
133 - Ungskogpleie	40	40	40	45

Skogkulturprosjekt Vestfold 2015- 2019: Et felles skogkulturprosjekt for tidligere Vestfold fylke med formål å øke skogkulturaktiviteten og planteaktiviteten. Prosjektet var et samarbeid med Viken Skog SA.

UTFORDRINGER FOR SKOGBRUKET I SANDEFJORD KOMMUNE

Foryngelse

I skoglovens § 6. «*Forynging og stell av skog står det blant annet: Skogeigaren skal sørge for tilfredsstillende forynging etter hogst, og sjå til at det er samheng mellom hogstform og metode for forynging. Nødvendige tiltak for å leggje til rette for forynging skal setjast i gang innan 3 år etter at hogsten er skjedd.*»

Etter hogst er altså skogeieren pliktig til å sørge for at det etableres gjenvekst eller ny skog på de arealene som er avvirket.

Skogbruket i kommunen kjennetegnes av stor aktivitet.

Resultatkartlegging og foryngelseskontroll viser at foryngelsesplikten stort sett blir etterlevd. Statistikk fra skogfondsregnskapet viser en stor økning i antall utsatte planter, noe som er nødvendig i takt med økende avvirkning.

Kommunen har store arealer høy bonitet, som gir utfordringer ved etablering av foryngelse.

Snutebilleskadene er også betydelige mange steder. Markberedning er et godt tiltak for å motvirke begge deler, samtidig som det gir raskere etablering av foryngelsen.

Høy bonitet gir også gode vilkår for konkurrerende vegetasjon. Fremmede arter, spesielt rødhyll er et problem lokalt.

Ungskogpleie

Kommunen har et stort etterslep på ungskogpleie.

Ungskogpleie utført på riktig tidspunkt gir større valgfrihet og trygghet for bedre økonomi i forhold til senere inngrep. En mindre intensiv skogkultur vil få konsekvenser for fremtidsskogen og neste generasjon i form av mer glisne og ujevne bestand som produserer langt mindre enn optimalt. Ungskogpleie omfatter både lauvrydding og avstandsregulering av hovedtreslaget.

Som i etableringsfasen er konkurrerende vegetasjon en stor utfordring i ungskogen.

Landbruksveier

I Sandefjord finnes ca. 211 202 km private skogsbilveier (veiklasse 3,4 og 5).

Skogsveinett er stort sett godt utbygd, men mange av veiene trenger opprusting til høyere standard. Fordi det er kostbart å bygge veier, er det viktig at de bygges riktig og at de legges slik i terrenget at hver meter er en så effektiv transportåre som mulig. Skogsbilveiene er også av betydning for annen næringsutnytting, rekreasjon og friluftsliv. Med et godt utbygd veinett på eiendommen er det mulig for skogeiere å drive rasjonell og fleksibel skogbruk. Kommunen har egen veidatabase som ajourføres kontinuerlig. Veidatabase inneholder informasjon om kvalitet på veien, veilengden og byggeår. Bygging og opprusting av skogbruksveier (landbruksveier) er søknadspliktig. Dette er for å sikre at hensynet til miljø, landskap, kulturminner, friluftsliv og andre berørte interesser blir ivaretatt. Før anleggsarbeidet settes i gang skal det foreligge en byggeplan som kommunen har godkjent. Det er et krav at veien blir vedlikeholdt til den standard som den opprinnelig ble bygd.

Utfordringen fremover blir da først og fremst ombygging/standardheving av det eksisterende vegnett og ikke minst vedlikehold av dette.

For å lykkes må det til et bredt sett av virkemidler. Tilgjengelige tilskuddsmidler er avgjørende for realisering av mange vegprosjekter. Da mange anlegg er fellesveger er det ofte behov for at noen utenforstående tar «pådriverrollen» og bistår på det veitekniske, juridiske og økonomiske.

Skogbruksnæringens aktører, inkludert transportørene, må bli flinkere til å håndheve bransjens egne standarder ved å avvise henting av tømmer på det dårligste vegnettet.

STRATEGIPROSESSEN

Bakgrunnen for strategien er kravet om overordnede retningslinjer for prioritering av søknader om NMSK-tilskudd, nedfelt i NMSK-forskriftens § 3. Strategien er utarbeidet som et samarbeid mellom kommunen og kontaktutvalget (Mitre Vestfold skogierlag og Glommenskog). Arbeidet begynte på kommunesamlingen skog, i regi av Fylkesmannen den 21-22 januar 2020. Politisk forankring er også viktig, spesielt da strategien utarbeides rett i etterkant av et kommunevalg.

MÅLSETTNINGER, TILTAK OG VIRKEMIDDELBRUK 2020-2022

Målsetting

Gjennom tiltaksstrategien vil Sandefjord kommune bidra til økt og lønnsom skogproduksjon, og gjennom det bidra til å nå nasjonale klimamål.

I perioden 2020 til 2022 vil følgende hovedsatsninger for bruk av NMSK midlene være:

1. Økt skogkulturaktivitet, spesielt ungsogpleie. Dette bidrar samtidig til økt skogproduksjon og verdiskaping, samt økt CO2 binding.
2. Sørge for at skogsbilveinettet holder en nødvendig standard for best mulig utnyttelse av skogressursene.

Tildeling av tilskudd styres gjennom Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 4. februar 2004, sist endret 10.4.2017 i kraft fra 1.1.2020 (NMSK-forskriften).

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet. NMSK-forskriften inneholder flere ordninger, og av disse har kommunen vedtaksmyndighet på tilskudd til skogkultur og miljøtiltak, tilskudd til skogsvegbygging og til drift med taubane og hest. Det kan settes vilkår for utbetaling av tilskudd til det enkelte tiltak. Vilåårene må være i samsvar med tiltakenes formål.

Kommunene står fritt til å gjøre egne prioriteringer innenfor rammene av nasjonalt fastsatt forskrift. Sandefjord kommune har av hensyn til like rammebetingelser for næringen valgt å tone ned den kommunale handlefriheten til fordel for felles regionale prioriteringer.

Tiltak og virkemiddelbruk

Fylkesmannen fordeler årlig de nasjonale midlene ut til de enkelte kommuner. Tildelingen skjer etter følgende kriterier:

- Tiltaksstrategier
- Budsjett
- Aktivitetsnivå, historikk
- Måloppnåeles, gjennomføringsevne

- Hensiktsmessig bruk av midlene
Blir midlene brukt i henhold til regelverk og formålet med ordningen
- Fylkesmannen kan også prioritere spesielle prosjekter
- Avkorting av tildelingen skal vurderes ved manglende kontrollvirksomhet

Ettersom 2020 blir det første året med kommunal forvaltning av vegmidlene er det ikke etablert noen rutiner for pengeflyten ennå. Landbruksdirektoratet har utviklet et styringsverktøy kalt «Veibank» som skal bidra til bedre kartlegging av tilskuddsbehov. Regionsamarbeidet vil medvirke ytterligere til at større anlegg kan realiseres i ett prosjekt.

De siste årene har vegaktiviteten i Sandefjord kommune tiltrukket seg mellom 3 og 4 millioner tilskuddskroner.

Regnskapsår	KOMMUNE	Inngående	Bevilget	Inntrukket	Utbetalt	Utgående Ansvar
2020	Sandefjord	2 577 101	380 945	21 245	834 300	2 102 501
2019	Sandefjord	89 0400	1 926 287	-	239 586	2 577 101
2018	Sandefjord	45 1240	1 629 201	21 882	1 168 159	890 400
2017	Sandefjord	36 7778	66 9242	191 796	393 984	451 240

Tilskudd til skogkultur

Tilskudd prioriteres etter følgende satser:

Ungskogpleie - 40 %

Satsene fastsettes hvert år av kommunene som skogbruksmyndighet etter samråd med næringen.

Søknad kan sendes inn elektronisk via skogfondssystemet med innlogging via ID-porten i Altinn eller på skjema fastsatt av Landbruksdirektoratet. All nødvendig dokumentasjon på utført tiltak skal følge med.

Kommunen stiller som vilkår ved tildeling av tilskudd:

- Tiltaket skal være faglig, økonomisk og miljømessig forsvarlig og følge Norsk PEFC skogstandard og bærekraftforskriften.
- Skogeieren har plikt til å oppgi relevante opplysninger om tiltaket, vise tiltaket og akseptere de kontrolltiltak som kommunen bestemmer.
- Søknadsfrist er fortløpende og innen 1. desember.

Dagens ordninger med tilskudd til tettere planting, suppleringsplanting og gjødsling er egne klimatiltak med en nasjonal pott.

Tilskudd til vegbygging

Sandefjord kommune har satset ekstra på skogsbilveg gjennom de 4 siste årene og det forventes relativt mange initiativ på ombygginger og utbedring av flaskehalsar i den neste 4-årsperioden. Sandefjord kommune vil prioritere tilskuddssøknader ihht. tabellen under (pr.d.d).

Tiltak	Prosentstilsatt tilskudd
Skogsbilveier veiklasse 3 og 4 (nyanlegg)	Inntil 40 % (45 % *)
Skogsbilveier veiklasse 3 og 4 (ombygging)	Inntil 40 % (45 % *)
Veibruer på skogsbilveier (ombygging og nybygging)	Inntil 50 % (55 % *)
Avkjøringslommer og flaskehalsutbedring	Inntil 40 % (45 % *)
Veiplanlegger (inntil ett dagsverk)	100 %
Veiplanlegger (avtale om oppfølging av hele veiprojektet fram til ferdig godkjenning)	Inngår i kostnadsgrunnlaget og kan utløse ett tillegg på 5 % tilskudd på alle kostnader

* Avtale med godkjent veiplanlegger om oppfølging av hele veiprojektet fram til ferdig godkjenning kan utløse ett tillegg på 5 % tilskudd på alle kostnader.

Det stilles som vilkår ved tildeling av tilskudd at vegen skal vedlikeholdes til den standard og vegklasse som den opprinnelig ble bygd i 20 år.

Minimumskostnad for søknad om tilskudd til bygging og tiltak på skogsveier settes til kr 80 000. I særlige tilfeller ved flaskehalsutbedring (punkttopprusting) kan dette fravikes. Tildeling av tilskudd til punktutbedringer/flaskehalsutbedringer forutsetter at vegen ellers holder kravene til vegklassen.

